

Дело T-156/04

Électricité de France (EDF)

срещу

Европейска комисия

„Държавни помощи — Помощи, предоставени от френските власти на EDF —
Решение, с което помощта се обявява за несъвместима с общия пазар и се
разпорежда нейното възстановяване — Процесуални права на бенефициера на
помощта — Засягане на търговията между държавите членки — Критерий за
частния инвеститор“

Решение на Общия съд (трети състав) от 15 декември 2009 г.. . . . . II - 4508

Резюме на решението

- 1. Помощи, предоставяни от държавите — Разглеждане от Комисията —
Административно производство — Задължение на Комисията официално да
уведоми заинтересованите страни да представят своите становища — Право на
бенефициера на помощта да участва в производството по подходящ начин
(член 88, параграф 2 ЕО; член 6 от Регламент № 659/1999 на Съвета)*
- 2. Помощи, предоставяни от държавите — Решение на Комисията — Преценка на
законосъобразността в зависимост от наличната информация към момента на
приемане на решението
(член 87 ЕО)*
- 3. Помощи, предоставяни от държавите — Засягане на търговията между държавите
членки — Нарушаване на конкуренцията — Критерии за преценка
(член 87, параграф 1 ЕО)*

4. *Помощи, предоставяни от държавите — Понятие — Прилагане на критерия за разумния частен инвеститор към публичните инвеститори*
(член 87, параграф 1 ЕО)
5. *Помощи, предоставяни от държавите — Понятие — Държава членка разпределител, имаща качествата на данъчен кредитор и на единствен акционер в публично предприятие, ползващо се от увеличение на капитала чрез отказ от данъчно вземане — Приложимост на критерия за частния инвеститор*
(член 87, параграф 1 ЕО)

1. В хода на фазата на разследване, посочена в член 88, параграф 2 ЕО, Комисията има задължението да уведоми заинтересованите страни да представят мненията си. Въпреки че тези заинтересовани страни не могат да се позовават на правото си на защита, за сметка на това те разполагат с правото да участват в административното производство, провеждано от Комисията, в необходимата степен с оглед на обстоятелствата по случая. Освен това Комисията трябва да започне официална процедура по разследване, като предвиди уведомяване на заинтересованите лица, в случай че след предварителното разглеждане тя продължава да има сериозни съмнения относно съвместимостта на разглежданата финансова мярка с общия пазар. От това следва, че в известието относно започването на тази процедура Комисията не е длъжна да представя завършен анализ на разглежданата помощ, а е достатъчно да очертае в необходимата степен рамките на своето разследване, за да не лиши от смисъл правото на заинтересованите лица да представят мнения. Освен това в съответствие с член 6 от Регламент № 659/1999 за установяване на подробни правила за прилагането на

член 88 ЕО, когато Комисията реши да започне официална процедура по разследване, решението за започване може да се сведе до обобщаване на релевантните фактически и правни въпроси, което включва предварителна оценка на разглежданата държавна мярка с цел да се определи дали тя има характера на помощ, и да се изложат основанията, пораждащи съмнения относно съвместимостта ѝ с общия пазар.

По този начин решението за започване трябва да постави заинтересованите страни в състояние да участват ефикасно в официалната процедура по разследване, в хода на която те ще имат възможността да изтъкнат доводите си. За тази цел е достатъчно заинтересованите страни да познаят обосновката, която е довела до временното заключение на Комисията, че разглежданата мярка може да представлява нова, несъвместима с общия пазар помощ.

(вж. точки 106—110)

2. В рамките на жалба за отмяна законосъобразността на акт на Общността трябва да се преценява в зависимост от данните, съществуващи към датата на приемане на акта. В частност комплексните оценки, които Комисията прави, трябва да се разглеждат само в зависимост от доказателствата, с които тя е разполагала в момента на тяхното извършване. Комисията не би могла да бъде упреквана, че не е взела предвид евентуална информация, която е можела да бъде, но не ѝ е била представена по време на административното производство, тъй като Комисията няма задължение служебно и по своя преценка да разглежда какви обстоятелства са могли да ѝ бъдат представени.

(вж. точки 125 и 126)

3. За целите на квалифицирането на една национална мярка като държавна помощ следва да се установи не реалното въздействие на помощта върху търговията между държавите членки и действителното нарушаване на конкуренцията, а само да се разгледа дали помощта би могла да засегне тази търговия и да наруши конкуренцията. Комисията не е длъжна да прави икономически анализ на реалното положение на съответния пазар, на пазарния дял на предприятията, получили помощите, на позицията на конкурентните предприятия и на разглежданите търговски потоци между държавите членки.

Когато предоставена от държава членка помощ укрепва позицията на пред-

приятие спрямо други конкурентни предприятия в рамките на търговията в Общността, тя трябва да се счита за повлияна от помощта. В това отношение обстоятелството, че един икономически сектор е предмет на либерализация на общностно равнище, може да определи действителното или потенциално въздействие на помощите върху конкуренцията, както и техния ефект върху търговията между държавите членки.

От друга страна, не е необходимо самото предприятие бенефициер да участва във вътребщностната търговия. Всъщност, когато държава членка предоставя помощ на дадено предприятие, дейността на националния ѝ пазар може да се запази или активизира, което като последица ще намали шансовете на предприятията, установени в други държави членки, да проникнат на пазара на тази държава членка. Освен това укрепването на предприятие, което до момента не е участвало във вътребщностната търговия, може да го постави в положение, което му позволява да проникне на пазара на друга държава членка.

(вж. точки 144—148)

4. В хипотезата на предприятие, чийто дружествен капитал е собственост на органите на публичната власт, следва по-конкретно да се прецени дали при сходни обстоятелства частен инвеститор, който може да бъде сравнен по размер с този на организациите, упра-

вяващи публичния сектор, би извършил капиталова вноска в същия размер, въз основа на възможността за прогнозиране на рентабилността и пренебрегвайки напълно съображенията от социално естество или свързани с регионалната или секторната политика.

власт, по-специално средства от данъци.

(вж. точки 230—232)

Обстоятелството, че поведението на държавата акционер се преценява от гледна точка на разумния частен инвеститор, докато поведението на който и да е частен инвеститор не се преценява от тази гледна точка, не представлява накръняване на равното третиране между държавата и подобен частен инвеститор, като се има предвид, че държавата акционер не се намира в същото положение като частния инвеститор. Всъщност за разлика от частния инвеститор, който може да разчита само на собствените си средства за финансирането на своите инвестиции, държавата има достъп до финансови средства, които произтичат от упражняването на публичната власт, по-конкретно средствата, придобити от данъци. Ето защо самото обстоятелство, че държавата има достъп до финансови средства, които произтичат от упражняването на публичната власт, само по себе си не е достатъчно основание действията на държавата да се считат за част от упражняването на нейните властнически правомощия. Всъщност в подобна хипотеза съществува опасност прилагането на критерия за частния инвеститор към поведението на държавата акционер да бъде осуетено или най-малкото да бъде ограничено по непропорционален начин, тъй като в качеството си на държава този акционер задължително използва финансови средства, произтичащи от упражняването на публичната

5. В областта на държавните помощи следва да се провежда разграничение между две категории положения: тези, в които намесата на държавата има икономически характер, и тези, в които намесата на държавата спада към актовете на публичната власт. Ако намесата на държавата, с оглед на характера и предмета ѝ, и като се има предвид преследваната цел, не представлява инвестиция, която може да бъде направена от частен инвеститор, тази намеса може да спада към намеса на държавата в качеството ѝ на орган на публичната власт, което изключва прилагането на критерия за разумния частен инвеститор. За сметка на това, ако намесата на държавата, с оглед на характера и предмета ѝ, и като се има предвид преследваната цел, представлява инвестиция, сходна с тази, която би направил частен инвеститор, тази инвестиция следва да се разглежда, като се прилага критерият за разумния частен инвеститор. Това разглеждане цели да провери дали при сходни обстоятелства и въз основа на възможността за прогнозиране на рентабилността подобен инвеститор би извършил капиталова вноска в същия размер, при това независимо от формата, под която се извършва тази намеса на държавата, и независимо от факта, че тя има достъп до средства, произтичащи от упражняването на публичната власт, като тези с данъчен произход, които са недостъпни за частния инвеститор.

С други думи, мярката следва да се разглежда не само в зависимост от формата ѝ, а в зависимост от нейния характер, предмет и цели, което предполага да бъдат изследвани всичките ѝ аспекти, както и да се вземе предвид контекстът, в който тя се прилага. От горното освен това следва, че обстоятелството, че намесата на държавата приема формата на закон, само по себе си не е достатъчно за отхвърляне на възможността намесата на държавата в капитала на предприятие да преследва икономическа цел, каквато би могъл да преследва и частен инвеститор.

Така, като се имат предвид обстоятелствата на всеки конкретен случай, трябва да се установи дали публичното участие или намеса в капитала на дружеството бенефициер преследва икономическа цел, която би могла да бъде преследвана и от частен инвеститор, и следователно е извършено от държавата в качеството ѝ на икономически оператор, както би постъпил и частен оператор, или, напротив, е оправдано поради преследването на цел от обществен интерес и трябва да бъде разглеждано като форма на намеса на държавата в качеството ѝ на орган на публичната власт, в който случай поведението на държавата не може да бъде сравнено с това на оператор или частен инвеститор в условията на пазарна икономика.

Като последица от това следва да се разгледа въпросът дали държава

членка, която е едновременно данъчен кредитор на публично предприятие и негов единствен акционер, може законно да се позове на прилагането на критерия за частния инвеститор, когато извършва увеличаване на капитала на това предприятие, като се отказва от това данъчно вземане, или следва да се приеме, че с оглед на данъчния характер на вземането и на обстоятелството, че при отказа от това вземане държавата е използвала своите властнически правомощия, Комисията правилно е отхвърлила прилагането на този критерий, що се отнася до въпросното увеличаване на капитала.

По този начин, след като държавата членка като единствен акционер в предприятието извършва увеличаване на капитала на същото по-конкретно за да отстрани неравновесието в счетоводния баланс на това предприятие, следва да се заключи, че тя има поведение, което би могъл да има частен инвеститор, и не може предварително да се изключи възможността тя да действа с цел, сравнима с целта, която би имал подобен инвеститор. Именно за да се установи дали случаят е точно такъв, което би позволило изключване на квалифицирането на спорната мярка като държавна помощ, следва да се провери дали са изпълнени или не условията на критерия за частния инвеститор.

(вж. точки 223, 233—237, 246 и 258)